...مت ته د زړه له تله مبارکي وايي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پښو ودریږي او په ځانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته ځانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکي کې د سکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هیواد کې به له ۵۰۰ زره څخه زیاتو میلیون ټنه پورې غنمو د زیرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تمامیږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډیر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار مونډنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بیرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

Ketabton.com

...اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

...ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه رامنځته شي

...ړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خارنې هغه ترټیبات نګلاري پلې کړي، چې په نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله
روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاری نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلی دښمن لا د تپل شوې جګړې اور لمبې ورشیندي او د دغه دښمن په لمسون د هیواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو له بېز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاری نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوېندو او ورونو د ورا پر موټرو یې بې بې بریدونه کړي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړې. د ملګرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تېرکلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سږ کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاری نیسي، چې پرې د جګړې او ښتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مو واورېدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلي یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی الله علیه وسلم پرې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپېده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وایي او د ورځې په اوږدو کې چې خوراک د مېړه او ښځې یو ځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وینه تویې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی یې وشي، ځکه څوک چې په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژنې ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایت هم لوی جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بخښلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینې هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وایي « په سوله کې خیر دی » نو او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ور ټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، هغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره چمتو کړي او روزلي، ان یې د هغوی پرضد بله ډله «داعش» روزلې او چمتو کړې ده، همدا اوس د هیواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده. بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د افغانستان د عالمانو سراسري شورا او څه باندې درېیو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هیواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دلته بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د تل پاتې سولې لپاره ملي هلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونې اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف راولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخیرت خیر او برکت دی

د کورني او بهرني سیاست شنني

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده. ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر څېړنې لاندې نیولي او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د څو قراردادونو په ارزونه کې په میلونه ډالره سپما کړي او ملي بودیجې ته یې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو تړونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستي، او هره اونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د تړونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي، که هر تړون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او بیار جوړولو وزارت ګڼ ریسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د تېښتې مخنیوی یې هم وشو. ډېر داسې استدلال کوي، چې ګټې دا کسان دې په ډاګه شي، څو په ډاګه شوي هم دي او د ګڼو په فساد کې ورښکېلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې بربنډ شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

کمېسیون اداره او غړي تیار دي په هر حال د دې مبارزې نه یوازې باید، چې ستاینه وشي، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخې مبارزې څارنه هم باید وشي. له نېکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په پراخه کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی. خو اړتیا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي، نو اړتیا ده، چې مدني ټولنه او نړیوال بنسټونه یې څارنه وکړي، چې په ښه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د نړیوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د همغه فعالې ښکار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی. جمهور رییس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هیوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پرضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره په کتنه کې، د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو لکه Global Integrity، د شفافیت څارونکي witness، watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په اړه کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وویل چې اوس د اداري فساد پر ضد مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت ترمنځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په ډېرو هیوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې ترمنځ د همکارۍ د تامین لپاره د منظم چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ. موږ د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره نړیواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هیله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او بنسټیزې کړنې وستایي او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرنګه تر سره کېږي که دا هم نه شي کولی نو بیا دې له یې ځانه ټولو لاس په سر شي. باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړیوالې اداري په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ بوځي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

دافغانستان دولت او په سرکې یې ولسمشر غني دافغانانو دکلونو کلونو دیوې سترې غوښتنې په توګه په هیواد کې دسولې لوړ هدف ته درسیدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخیستی دی اوپه پایله کې یې ګاونډی هیواد پاکستان دې ته مخونې اوړکړی دی چې په دغه ګاونډي هیواد کې ټول میشت افغان طالبان اودافغان دولت نورې ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرمېز کښېنوي اوله دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، [illegible] سرچینې دې پرې بندې وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هیڅ کوم بل هیواد، کومې بهرنۍ کړۍ اویا کوم بل بهرنۍ اویا کورنۍ بنسټ ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او دراغلیو پالیسو ښکار شي اوزیانونه یې دسولې په اوارزښت تراغېزې لاندې راولي اوپه هیواد کې دبشر دحقوقو، ولسواکۍ اودیارغونې دچارو په برخه کې تېرې دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې درییس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هیواد په توګه ګاونډی هیواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترو او مهمو غونډو کې دترلاسه شویو پریکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېرۍ اوسرغړونې بیا تکراری اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په نږدې

دافغانستان دمشرانو جرګې درییس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هیواد په توګه ګاونډی هیواد پاکستان باید په تیرو دیارلسوکلونوکې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترواومهموغونډوکې دترلاسه شویو پریکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغېرۍ اوسرغړونې بیا تکراری اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په نږدې راتلونکو غونډوکې دې چې سرله پرونه په ناروی کې پیلېږي دصادرو شویو پریکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي

راتلونکو غونډو کې دې چې سرله پرونه په ناروی کې پیل شوې دصادرو شویو پریکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اونورو سوله غوښتونکو ټولنو اوزغورنده غورځنګونو هیلې پراوبو لاهو اوله خاورو سره به خاورې شي دولسمشرمحمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لورې په دې وروستیو کې دتل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبروته کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هیواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشرمحمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه ییز اونړیوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ریښې نه لري، نو اړینه ده، چې دافغاني اواسلامي ارزښتونوله مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هیواد کې دتل پاتې سولې لپاره بهرني ټول لاملونه وڅېړل شي اوپرې کار وشي. پاکستان ځکه په دې برخه کې مهم دی، چې ترانغېزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه تېرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ایران پرته په هرځای کې دهر چا له خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعنې دسولې په اړه به هیڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اویادهیواد دملي ګټو پرخلاف وي. طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي.

۷ مخ

د ترورېزم او افراطیت پرضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_شاهین

په هیوادکې دجګړې بېز بهیر د دوام او دشنو ستونزو او کړکېچونو ترشا یې له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانو اوسیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی اوتل په دې هڅه اوهاند کې دي چې جګړه ځپلی افغانستان اومظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکي نه شي، نو په دې توګه ترورېزم اوپه مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي، تجهیز، تمویل اوسمبالوي یې اوترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې اوشوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګرو ګران هیواد له ګڼ شمېر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته یادو ستونزو سره سره بیا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ اوپه ځانګړې توګه دګاونډیو هیوادونو پروړاندې تل دښه نیت، ښه ګاونډیتوب، ورورګلوۍ اړیکو، دبشر حقوقو ته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو حسنه اړیکو پر بنسټ ولاړ دی. افغانستان هیڅکله هم نه غواړي چې دګاونډیو اویا هم دنړۍ دکوم بل هیواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچا کوم تېری تکل لري، لکه څنګه چې تل زموږ جګړه ځپلی ولس نه سوله غوښتونکی هم همدې ټول په ګاونډیو هیوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدار نه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوپایښت هیله لري. اوپه مقابل کې یې له نورو هیوادونو څخه هم تل دغو اوښکو اړیکو اودافغانستان په کورنیو چارو کې دنه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هیواد کې دننه اوهم له هیواد څخه بهر په سیمه ییزه اونړیواله کچه په جوړوشویو غونډو، ناستو او کنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ اوسیمې اړوند هیوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او ټیکاو په سولې دټینګښت او دهیواد دیارغاونې په مختلفو برخو کې په پاملرنې داقتصادي بنسټونو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګڼو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هیوادونه یو ځای ثبات اوسولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهیوادونو ترمنځ دداوړ پیاوړتیا اوټینګښت ډېر اړین دی. اوپه اوسني عصر کې هم همدا دوامداره سولې اوپرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چېرته چې ځواکونه پالنه اوپه بله کې اوږی بسوارۍ دهیوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیا ته د درناوي او همدا راز دریښتینې همکارۍ، له لارې کېدای شي ددغې لوبې وچې ټولو خلکو ته یوه خوندي او هوسا راتلونکې رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هیواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختیا لاره غوره کړي، نو اوس دا یو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا یوازې له ګاونډیو هیوادونو اوټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي. افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړ ګواښونو سره مخامخ ده. له شک پرته چې تروریزم اونورې سیمه ییزې مغرضې کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډېره اړتیا ده. نو پردې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلی ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دتروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوپالو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یووړل شي ترڅو دسیمې دهیوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورانه شي او هم داړوندو هیوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیټي اوپه ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅو چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هیوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي اوپه دې توګه له نېکمرغۍ اوهوسایې څخه برخمن شي

د.خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې دافغان ملي امنیتي ځواکونو او په هیواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو غوڅ ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هیواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې غوره کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په استازیتوب وویل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او تربل هرچا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرې او استخباراتي کړۍ، د افغان وژنې له تمویله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په لویه کې له افغان حکومت څخه غوڅ ملاتړ ته ادامه ورکړي او څانه ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو ژمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هروګړی د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام ویاند او د مطبوعاتي چارو مسوول ښاغلي محمد خدران دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. ده په وینا دا ډول غونډې کولی شي، چې پدې ولایت کې سولې، ثبات، ورورګلوۍ او غوره پرمختګ ته ښه زمینه مساعده کړي. خدران وویل دخوست ولایتي اداره ژمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو تلاښونو ته دوام ورکړي او هغه خدمات به سره ورسوي کوم چې ددې ولایت د اوسېدونکو د پرمختګ سبب ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموگلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- انتان (PPH ناوقت)

باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد

- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم / منقبض نمی باشد)
- پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاستا در داخل رحم
- پارگی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی زیاتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد

- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد
- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارگومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق گردد
- اگر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموگلوبین مریض اندازه گیری شود تطبیق اوکسی توسین در اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5 10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارگومیترین

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که
- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع: با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات، و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیټامول د امیدوارو میرمنو لپاره زیانمن دي

زمږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړې توګه د درد او تبو لپاره پراسټامول د هر چا په جیب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په خپلو نویو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسټامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړې توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراسټامول له کارولو تر ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په خپله تازه څېړنه کې ویلي، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراسټامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن «ټیسټوسټیرون» هارمون تولید بندیږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي.

ډاکټران وایي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هڅکله ونه خوړل شي او پرسټامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وایي، چې پرسټامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې نوي څېړنو تر څنګ نوې طبي څېړنې وایي، چې د پرسټامول له خوراک سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدي ستونزې پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وایي، چې د حمل پر مهال پراسټامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراسټامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

مرض ویروسی ایبولا EVD (Ebola virus disease)

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیموراژیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانګو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال واکسین هم وقایه نمی گردد تا از پیمانه آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدوده 50% میباشد. بیشترین مرگ و میر درین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مخصوصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند. وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit bat های متنن، مرض را به انسانها منتقل میسازند. هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های متنن با ویروس ایبولا متنن شده باشند، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون، افرازات، اعضا و مایعات بدن حیوانات متنن زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات متنن با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس متنن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناګهانی تب، بی اشتهایی، سرفه، سرخی چشم، مشکلات تنفسی، مشکلات بلع، ضعیفی شدید، درد عضلات، سردردی و ګلو دردی بمیان آمده که با استفراغ، اسهال، اندفاعات جلدی (Rash)، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک، دستکش، لباس، چپن، عینک های محافظتی، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوگیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیموراژیک ایبولا هستند، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد. از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد. تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور محمد موسی «قانعي»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

ایپیډیمولوژي: محرقه په هندوستان او په مختلفو هیوادو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري، د ناروغۍ سببي عامل salmonella enterica,subspeciesenterica, serotypetyphi s.paratyphi A.s.paratyphi B.& S.pratyphi C څخه عبارت دي، د مثبت شخص په واسطه د ناروغۍ باسیل په تشو بولو او د کوبولو کې خارجوي چې د غذایي موادو او د اوبو د ملوث کېدو سبب کیږي، د ناروغۍ ناقل شخص کولای شي چې د ناروغۍ باسیل درې میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې دزیات وخت لپاره د ناروغۍ د انتقال سبب شي دغه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په ځوانۍ کې واقع کیږي

پتالوژي: سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو دمیکوزا څخه تیریږي او د کولمو دالیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي، د ناروغۍ دا عراضو په منځ ته راتلو کې دا لمفاوي ګانو دا زیاتوالی، دمعدې تیزابو کموالي او دانتان انتي جن رول لري، دماکروفاژ په واسطه باکتریاوې را ایسارېږي دوینې د جریان په واسطه thoracic duct ته ورل کیږي چې دابتدایي باکتریمیا په نوم یادیږي کله چې انتان وینې ته داخل شي دتبې دمنځ ته راتلو سبب کیږي، انتان دوینې په واسطه په ټولو اوډونو کې مغز ته دننوتو وروسته لپاره ځان رسوي په رتکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل دثانوي باکتریمیا او د کلینیکي اعراضو دمنځ ته راتلو سبب کیږي په کولمو کې دمزمنو التهابي حجراتو دانفلترشن لپاره په عضوه payers patches دي، د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کیږي، له یني سره نږدې د کولمو mesenteric lymph nod په رسوب او موضوعي نکروزس پیدا کیږي، همدارنګه نوري کې congested او لویږي، دسږو دځواني لارو التهاب منځ ته راځي، د کمزوري حفظ الصحې له امله parotitis دخولو التهاب دناروغۍ د وروستي اختلاطاتو څخه دي

کلینیکي منظره د ناروغۍ د تفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راتلی شي، خو له دوه کلنې څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچني له متني غذا سره نه مخامخ کیږي

محرقه (وچکی)

تناروغۍ اوله هفته د ناروغۍ اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوړو کې عام نه دي، په ناروغانو کې تبه په ناځاپي ډول لوړېږي سردردي، کانګې او په ناروغ کې ضعیفیت، خو خپنې وخت کېدای شي چې اسهال او د ګېډې درد ولري، د ناروغۍ د ټنې ځنډي بارنازه او منځنۍ برخه یې صافه وي په ماشومانو کې بریښي کاردیا دوره عامه نه ده دتبې په وخت کې پلس ریټ لوړېږي د ناروغۍ په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کیږي د ناروغ په سږو کې crops او ریدل کیږي

د ناروغۍ دوهمه او دریمه هفته د ناروغ ځیته معمولاً پړسېدلې او ټمپانیک وي د ناروغ توري پړسېدلې او ستړې متره، دپښتېو د څنډو لاندې د جس وړ وي، د ناروغ په سږو کې رالونه اوریدل کیږي، که چیرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مراوې او بې علاقې، ګنګس اوبې سده وي همدارنګه بنګیدل، لیوکوپ او دجلدو ترشکیدو پوري د ناروغ حالت رسیږي

تشخیص د ناروغۍ تشخیص دکوګولومیک علامو په واسطه کیږي، په اندیمیک سیمو کې هغه تبه چې د اوو ورځو څخه یې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چیرې ناروغ ددې سره بریسکارډیا ولري نو تشخیص نور هم یقیني کیږي، زیات وخت توبر کلوز له محرقې سره غلطیږي

لابراتواري معاینات

دوینې معاینه: دوینې معاینه اکثره نورماله وي او لیوکوسایټ اندازه دنارمل حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایتوپینیا او پروټین یوریا موجوده وي

کلچر په اوله هفته کې دوینې کلچر 75% مثبت وي، دهډوکي دمغز کلچر له 90% څخه زیات د ناروغۍ په تشخیص کې اهمیت لري، په تشو او غایطه موادو کې دهډوکي دمغز کلچر مثبت وي، د کولمو د بیوتیلیم څخه ساتونکې اخیستنه هم د ناروغۍ په تشخیص کې ډول لري، له دوهمې هفتې وروسته د د کوبولو او تشو بولو کلچر هم مثبته وي بې سي آر (PCR)، دوینې د کرلنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیست د ویډال معاینه د ناروغۍ د 10-7 ورځې وروسته (1/80) څخه زیات وي، antibody titer(O) somatic antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي، د (H) antibodies Flafellar antigen لوړوالی د ناروغۍ ډول موږ ته په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالدانه التهابیا، بروسیلوزس، سب اکیوټ باکتریل اندوکاردیټس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپټوسپیروسیس، السپراف جنجیبولیټیس باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې، امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو باندې، اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو باندې ورکول کیږي، کوټریموکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په ټاکلي ډول ورکول کیږي، د کلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي، د ناروغۍ د رېلپس، دهډوکي د مغز د توکسیتي او همدارنګه د مړینې کچه لوړوي، هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو د دریم جنریشن سفالوسپورین به تاثیر لري، ceftriaxone 50-100mg/kg/day ورځني یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې، cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې د خولې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کیږي، fluoroquinolones هم ورکول کیږي خو په ماشومانو کې د هډوکو د غضروفو پر نشونما بده اغېزه کوي نو ځکه یې استعمال محدود دی چې د خولې د لارې اندازه 20mg /kg day دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کیږي، د دوهم جنریشن سفالوسپورین او امینوګلاکوسایډ نه ورکول کیږي، که چیرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي، سټرویډ له دوزه ورکول کیږي لومړی 3mg/kg په تعقیب یې 1mg /kg ورکول کیږي که چیرې دوباره ریلپس وکړي نو ستروید دورکړې موده هم اوږدیږي

تقویوي اهتمامات

ناروغ ته د نرسینګ او ساتنه ښې وشي، غذایي حالت ته یې توجه وشي، مایعات او الکترولایټ یې برابر شي، ځنې لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي

د ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline د خولې د لارې 200mg/kg/day او یا سفترياکسون سپروفلاکسلین د رګ د لارې 4-6weeks پورې ورکول کیږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو دوینې بهیدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوری کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحي ډاکټر ته ولیږل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي، ناروغ دې تشي بولې او د کې بولې په مناسب ځای کې وکړي، خوارین د خوراک توښې دې ضدعفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب، تاریخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه راووت

که په ظاهره د ازاد بازار مفهوم او ماهیت را وښیږو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکاري آزادو فعالیتونو مجموعه ده، چې ترڅنګ یې په لر او بر کچه په نورو برخو کې هم استعمالیږي چې وایي آزادي ده، دموکراسي ده، وایه چې څه وایې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډګر کې یې د استعمال موارد څکه ډېر دي کله چې دازاد بازار نوم واوریدل شي، نو په ټیټه کچه داوریدونکي په ذهن کې په ورځنیو چارو کې د پیسو په مقابل کې د اجناسو د راکړې ورکړې او تبادلې ډېر ګرځي، خو په لوړه کچه بیا د ازاد بازار تولیدي روابط د مولدینو او عرضه کوونکو په خود ارادیت کې څیړي او په دې بازار کې یوازې دپانګوالو په لوړو اقتصادي فعالیتونو اجول کېږي. یا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعالیتونه بالکل اراده یې لري، مستهلکین او حکومت په دغه بازار کې د یو بر کنټرول حق او صلاحیت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختلو هیوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلي بریښي څکه په پانګوالو هیوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سیالۍ په مثبت لوري میلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په ګټه یې وي

اوس را خو اصلي څېرې ته، که چیرې د آزاد بازار، اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سیاسي، فرهنګي او قومي اعادونه لاره ومومي نو دا کلمه بیا په علمي مفهوم له خپل اصلي مسیر نه انحراف کوي، نفي کېږي، وراني پېښوي او د خپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تمامیږي، څکه دلته بیا ازاد بازار د بیان د ازادی، کاذب مفهوم اخلي او دبیان ازادي بیا په هغو هیوادونو کې چې چارواکي یې سیاسي بلوغ نلري د شخصیتونو او قومونو دارزښتونو دجرحې وسیله ګرځي، څکه په دغه ازاد بازار کې بیا هغه څوک دګر د سرسړي ګرځي چې د توپک په زور دسیاست ډګر ته را غلي وي او یاهم له کوم بل پلوه ؟ معافیت ولري دغه کسان با کړي. د نورو ارزښتونو ته درناوی نه کوي. په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل بریالیتوب یوازې په بدغوني او بدملني کې لټوي او پر هغه څه فکر کوي چې د نورو خوروته په کې نغښې وي په دغه بازار کې په پورتنیو مشخصاتو یوازې د یوه هیواد افراد او قومونه نه، بلکې په دغې بد مرغه پروسه کې کله نا کله بدغوني ګاونډي هیوادونه هم د عاطفي او حس ګاونډیتوب تراکتونه شاته پرېږدي

زمونږ د پوړني سریزې مصداق د «افغانستان و بازار ازاد» په نامه د هیواد د پیاوړي لیکوال او شونکي ښاغلي مصطفی عمرزي هغه لیکل شوی کتاب دی چې په دې وروستیو ورځو کې له چاپه را وتلی او مونږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړی دی، په دغه کتاب کې زور ګر ویونکي او هغه کسان چې د ډېرنې استکبار په ملاتړ مجازي قدرت ته رسیدلي ددوی کړنو ته په وضاحت

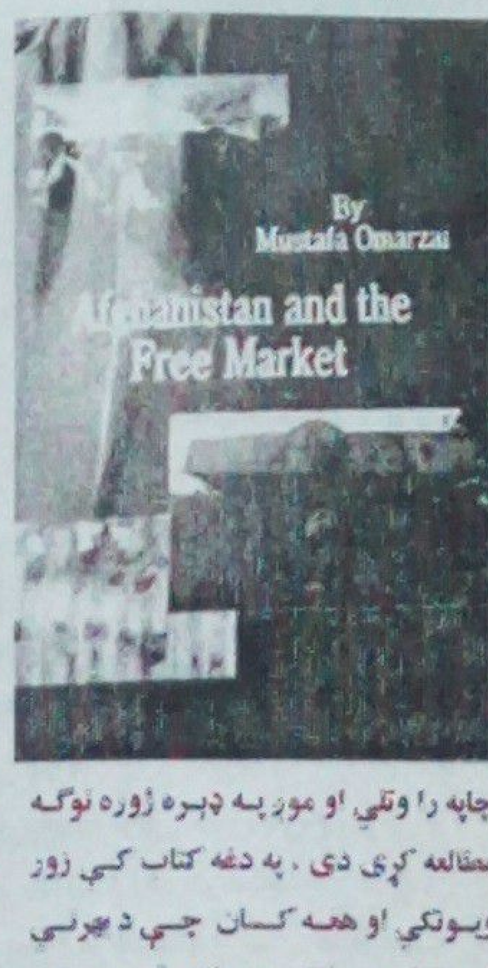

ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشته کره کتنه هم کړې ده، څکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشریح شوي دي او ټول مندرجات یا منځ پانګه یې په پوره منطقي دلایلو ښکلي شوي ده او د زورزور د منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړیوالو ملاتړو او هغو هیوادونو چې زمونږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړیو په مرسته او نیغ ملاتړ د فرهنګي فعالیتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي، غندنه شوې ده، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوی دی چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهیت نه، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې یې د بد غونو افرادو ګاونډیو او سیمې د نورو هیوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او ویښوونکي رڼا اچولې ده او دغه چا پر اعمالو یې چې ددغه ملک بنیادي دښمنان دي شرح څېړنه کړې ده تو هغه یې د افغانستان خلکو ته وریژندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هیوادوالو ته سپارښته کوم، افغانستان اوس په څرګنده توګه یې سربوسه دیګ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حلي او خطي بکې غورځوي که له شف شف نه تیر شو، ګاونډیو هیوادو خپلو او پردیو پر دغه ملک هیڅ صرفه ونکړه او خومره یې چې وس و دومره زیان یې ورواړاوه، څکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه نن دوی ته عبرت ښکاري او نړیوالې ټولنې هم تکه څرګنده یې چې ژمنه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه بوده او دغه ملک یې لا په رسوایو کې دګاونډیو هیوادو لاسونو ته خوښي کړ

حیات الله حلیم

خبرنیوه محمدعارف «غروال»:

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

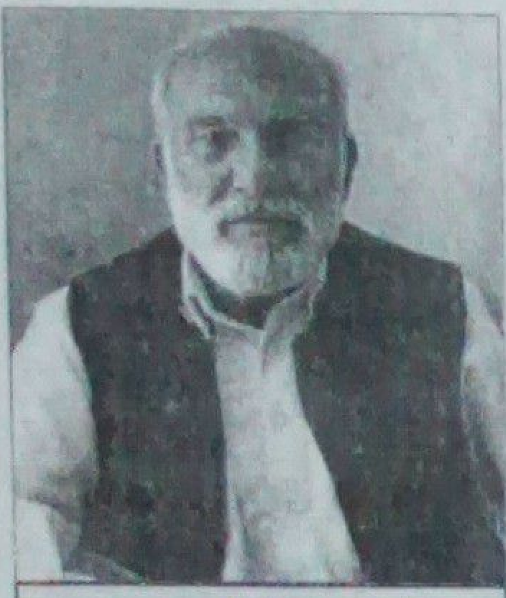

ساغلي محمد عارف «غروال»

خبرنیوه محمدعارف «غروال» دافغانستان دعلوموا کاډمۍ دژبو او ادبیاتو دمرکز غړی دی او دپښتو ژبې دجوړ لپاره یې شل توکه پښتو ادبي اوتاریخي کتابونه لیکلي دي. ښاغلي غروال عمر یوخ دی، خو بیا هم دپښتو ژبې دبډاینې لپاره یې ډېر وخت دکتاب لیکلو پرچارو لګولی دی، داچې دغه لیکوال تراوسه څو ادبي اثار لیکلي، په دې اړه هیواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته را اړوو

پوښتنه: تراوسه مو څو کتابونه په کومو برخو کې لیکلي دي؟

ځواب: یو ادیب او لیکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاینې لپاره هغه څه خپلو خلکو ته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتیا لري زه کله، چې پښتو ټولنې ته دغې په توګه راغلم، تر اوس مهال پورې مې دا کوښښ کړی، چې دپښتو ادبیاتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم. ترڅو زمونږ هغه شفاهي ادبیات، چې له زاړو لولو پاتې شوي دي، پر هغو کار وکړم. په دې اړه مې یو اثر هم چاپ شوی دی. پښتو لنډۍ با لنډ شعر او یو مصرعي بیت دی. چې په هغه کې دلنډ کې مفهوم دی. چاپ شوی دی او همدارنګه په ولسي ادبیاتو کې دیګړو شرنګ بل اثر دی، چې دهیواد دمعاصرو شاعرانو دکلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس او تولنیز اړخونه په کې ډېرښه منعکس شوي دي. زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی لیکل شوی ددې ترڅنګ مې په دوه بیرو پروژو کې ډېر کار کړی دی اودرحمان بابا د دیوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخیستې اوهغه ما چاپ کړی هم دی

هه زیاته کړه ددولت لواني دیوان هغه هم یوه ټولنیزه پروژه وه اوهمدا راز یوبل دیوان دحبیب الله دیوان دی، چې هغه هم زما په نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی دهغه دیوان مقدمه اومتن ما لیکلي وو بیا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راځخه پاتې شو د ادبیاتو ترڅنګ خیني تاریخي کتابونه مې هم ولیکل، چې یو له دغو کتابونو دغازي میرک خان خدران د غورځنګ اثر دی میرک خان خدران یو ملي او مجاهد شخصیت و اوبل دمیرې ملاصاحب و، چې دیاجوړ یو غازي شخصیت و، دهغه دغزاوو اوهلو خلو په اړه مې هم یو اثر لیکلی اوچاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال یې له انګریزانو سره جګړې کولې

غروال ځانګړه کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي ادبیاتو په اړه مې هم یو اثر لیکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو لیکوالو اوشاعرانو لیکلي دي دهغو یوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو دری مجموعې هم چاپ شوې او ویشل شوې دي دوهم څوارې او بله مجموعه دمونه اوعمومه ترسرلیک لاندې چاپ شوي او ویشل شوي ده سره پر پردې څه زیاتې

مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې یوه ژبه هغه مهال بډایه کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعاصرو موادو دژباړلو چارې تر سره شي څه دهیواد په دننه کې او څه له هیواده دباندې زما دکتابونو شمیر کابو ۲۰ توکونه رسیږي، چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملیږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښتنه: دپښتو ژبې دادبیاتو دبډاینو لپاره څه باید وکړو؟

ځواب: ځوانان دې دپښتو ژبې د بډاینو لپاره خپل علم بشپړ کاندي دلیکوالو دڅېړونو اوتحقیقاتو ترڅنګ پښتو ژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو زیاتول دپښتو ژبې په بډایولو کې ارزښت لري که مونږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثارو لرو، نو بیا به دې ته مجبورنه شو، چې بهرنیو ژبو لکه انګریزي ته مخه وکړو په داسې یو حالت کې هغه څه ته چې اړتیا پیداکړو په خپله ژبه کې یې پیدا کولای شو، نوژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي اوپښتو ژبه بډایه کړای شي

پوښتنه: پښتو ادبیات دتېرو څلورو لسیزو په پرتله څنګه ارزوئ؟

ځواب: دتېرو څلورو لسیزو وړاندې ادبیات او بیا وروسته ادبیات دعمیروله بېلدوسره یېل شوي دي، چې د سردار محمدداودخان له شهادت نه وروسته دغو ادبیاتو دوه حوزې لرلې، یوه حوزه دکابل د حکومت تر واکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي چاپیریالونو ... اودخپلو هڅو خلو پر بنسټ لیکنې کولې، داستانونه با کیسې، اوناولونه لیکل کېدل په هرحال په دواړو حوزو کې پښتو ادبیاتو دپرمختګ په برخه ډېره وده وکړه که هغه دیوه رژیم په چوکاټ کې اوکه له هیواد نه بهرو

محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونو کې دومره آثار دیوزلې له اطله نه چاپېدل او اساساً هم دومره نه وې په دغو دوو دورو کې دلیکو سانسور له مخه یو ډول شو، که څه هم، چې دهیواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېریال کې دسانسور لمن ټوله شوه هر څا نه، چې څه ولیکل هغه چاپ کېدل یا وروسته، چې چالیکي کولې یا مشتي دامنې، خو دکتابونو او دادبیاتو په وده

5 مخ

د انسانانو ډېر ښه دوست او ملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابه نه و پلرونو به خپلو ماشومانو او اولادونو ته هغه کیسې کولې چې په یاد به یې وې کله به چې داماشومان لوی اوپلرونه شول دوی به بیا خپلو ماشومانو ته داکیسې کولې، په پایله کې به داکیسې له یونسل څخه بل ته پاتې کېدې څرنګه چې داکیسې ډېرې زیاتې وې نو په یاد پاتې کېدل یې دانسانانو لپاره ناممکن و اوځینې به هېرېدلې هم

انسانانو یوڅه ته اړتیا درلوده، چې ددې کېسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي ځینو خلکو به کیسې په یوه لرګي باندې دیوې علامې په توګه نباني کولې اوځینو به په تیږو باندې رنګه رنګه غوټې جوړولې چې دیوې ځانګړې کیسې نمایندګي به یې کوله کله چې لیکل اولوستل رامنځته شول نودکیسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به یې یوشي لیکه یوډول لرګی وچې نیره څوکه یې درلوده اودهغه په وسیله به یې په یوه نرمه خټه باندې نښه اویا رسم کاوه او یا به یې داخټه په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې دیوې خښتې شکل یې درلود او په حقیقت کې دکتاب دمنځته راتلو پیل و

ځینو خلکو به خپلې کیسې دونو پربوستکو اویا پاڼو باندې لیکلې. خو دا دوامداره نه وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپیروس دونې پوستکي نسبتاً زیات دوام درلود

تقریباً پنځه زره کاله پخوا دمصر خلکو دپاپیروس له ونې څخه یو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بیا دحیواناتو پربوستکو لیکل پیل شول ځینې نورو تصویرونه هم وړاندې زیات کړل په همدې ډول زره وړونکي کتابونه یې ترې جوړ کړل ځینو خلکو چې کیسې به یې لوستلای نه شوې دکتاب دتصویر له لیدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لږ وو اویوازې شتمنو خلکو کتابونه اخیستلای شول او بس کله چې دچاپ ماشین په جرمني اوکاغذ په چین کې جوړ شو، دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو، نن دکتابونو دچاپیدو دریاب پرمختګ له کله په میلونونو انسانان له کتاب څخه ګټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېر ښه دوست او ملګری دی له کتاب سره ملبا اوملګرتیا مونږ دعادي وګړو له چاپېریال څخه دډېرو لوړو افکارو اوتصوراتو نړۍ ته بیایي له نورو اوسترو انسانانو سره مو ملګري کوي اودهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزیزه الکوزۍ
دژبو اوادبیاتو دپوهنځي محصله

ګودر او لنډۍ

ګودر د پښتنو د کلتور د کتاب هغه رنګینه پاڼه ده، چې له نوم څخه یې د سړي زړه ته دیدنونه، مینه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د پاپښتونو د یوې ټولګې په شان ورته ځان ښکاره کوي څرنګه چې دنوم څخه یې معلومیږي ګودر دپښتو ژبې ښوچه کلمه ده او دپښتنو په ټولنیزو کې دګودر کلمه عامه ده کله چې مونږ دګودر کلمه په خوله اخلو نو ځنې تاموږ دهن ته دپېغلې، منګي او ماشینګرې کلمې راځي داهغه کلمې دي چې دپېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا به داسې الفاظو او کلموکې ستایل شوي چې انسان داوریدو لو توان په ځان کې نه وینې چې په اوریدنوې دخواني جذبه او د مینې ولوله راپاروي دپښتنو په سیمه کې دګودر غاړه په ماڼدیګرې کې د پېغلو په ټولو اګاړو ګرموي څکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کیږي ګودر چیرې چې ښکلي او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله کوي، خوښي کوي، د خپلو مینو دیدنونه کوي ګودر د ویالې او چینې سره هغه ځای ته ویل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکیږي او د هغه سره نږدې کورونه د خپلو ورځنیو اوبو د پوره کولو کار اخیستل کیږي، چې ګودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښي دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښیږي. څرنګه چې زموږ په وطن او په ځانګړې ډول د پښتنو په سیمو کې د ښځو په تګ راتګ، مېلو او ستیو ته اجازه نه شته او نه هم په کې یې له ګودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتني نجونې ګودر خالته په دنیایي جنت کې شمیري، څکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د نړۍ رازونه شریکوي او د خپلو یارانو سره د دیدن څخه خوند اخلي، څوک په کې نوی د یارانې تار غځوي او څوک په کې خپلو زړو یارانو ته ټینګښت ټاکونه ټېري دلته یوه پښتنه نجلۍ د خپل یار د دیدن لپاره په ځان تکلیف مني او کوز ګودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتو په قول په یوه تیر دوه ښکاره کوي، چې وایي

اوبه د هر ګودر خوږې دي
جانانه ستا دپاره کوز ګودر ته ځمه

دلته دګودر په بهانه د یار د دیدن کولو سرابیره د پښتني نجلۍ د مینې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مینې لپاره په ځان تکلیف ګالي او د یار دیدن کوي په ګودر کې نه یوازې د نجونو خندا ګانې او د بنګړو شرنګهار شتون لري، بلکې هلته دګودر څخه یوه څه لري په هغې سیمه کې چې ګودر ورته په سالومیږي، ډېر زلمیان هم لیدل کیږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د یوې نجلۍ د سالو څیره داسې په لنډۍ کې راغلې:

پر ګودر سور سالو ښکاره شو
ما وې دې نورو اوبو اور واخیست
مینه

دلته د سالو یا ټکري سور والی او هغه هم د یوې داسې نجلۍ په سر چې په مستې ورځنې هاخوا دې خوا سر اخلي او داپېرې د خپل مین زړه زخمي کوي او یا هم کومو زلمیانو چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه لیدلې وي، هغه بیا ځان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او یا هم نجونې یې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر یې کېږدي لکه چې وایي

حاونده ما د ګودر ګل کړې
چې جینکۍ مې شوکوي سر کې مې ږدینه

دلته د هغه ګل یادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو ویښتانو کې یې د مستۍ د نښې او د ویښتانو د ښایست لپاره ټوکوي، چې د خپل مین زړه پرې ټکور کړي یا هم ځینې مینان

ګودر ته د ټولو انجونو او یا هم د حوره نجونو له تګ څخه سرټکوي او د خپلې مینې، سره د بلې نجلۍ رانګ ورته ټکه ښکاري، لکه چې وایي:

په ګودر څه ټکه لوېدلې
چې کشره خور یې بدرګه ورسره ځینه

د پښتنو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا جوتیږي، چې پښتنانه نجونې یوازې ځنا ګودر ته په اوبو پسې هم نه ایږي، یا یې کشره خور او یا هم کشر وروز ورسره لیږي، خو دلته دا کشره خور دې خوار عاشق ته د ټکلې په څېر راغلې، چې دی یې د خپلې مینې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی. که څه هم د مور څخه خوره او ورور څه نشته خو که چې یوه نجلۍ په کوز کې د مور او پلار له خوا ورته زد او بد وویل شي هغه خپل دکډ زړه ګودر ته وړي او دا اوبو په غاړه دخپل زړه بړاس اوباسي کله چې دګودر غاړه په شو او سرو رنګونو ښه وي نو ځوانان یې بیاپه شعرونو او لنډیو کې انځوروي:

پر ګودر سور سالو ښکاره شو
ماوې دې نورو او بو اور واخیست
مینه

کله چې په ګودر د نجونو سره، سپین او شنه ټیکري راغونډ شي چې ددوی دټیکریو درنګونو نیوالي دومره ډېر وي چې دا او ښکلې هم ځان سره اړوي چې دلته دلمنډۍ ویونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وایي چې کله سور سالو په ګودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تېزوې لکه داور ناو چې سړي سېږي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بیاهم هغه تاثیرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هیڅ دي.

یار مې ټو پک زه یې مرمۍ یم
په نورو ځوکې یې ویشتم ورکه یې ګرمه

*****

ورشه د یار خبر دې واخله
چې بې د یدنه دې سا ته لیو نی شونه

*****

ما ز دیګر چیر ته وې چې نه وې
خوری وری زلفی په بام ولاړه ومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ربوټونو پرښت په پکتيا ولايت کې په ۷۰۰۰ محصلينو کې بوازې سل نجونې دي. پردې خبر په تېوار ديوې واشنګټن مېشتې سيوړمۍ کاکړ او ديوه کابل مېشتي افغان سعد عمار ترمنځ بحث و. د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو ويپاڼې په ملنه د ربښاليک له لارې شوی چې دلته يې ټکنو قدرمن لوستونکي د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه، په صفحه کې هم لوستی شي:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړيتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري يا افراد چې د ښځو د حقونو په نوم په رسنيو کې لوړ غږ لري د کومو لومړيتوبونو لپاره اواز اوچتوي زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړيتوب چې بايد ډېر بحث پرې شوي وای او ډېر څله غوښتل شوي وای هغه د تعليم او د ليک او لوست کچه ده د لوړوالي پرمختيا په باب ليکل شوي، چې د افغانستان په کليو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې ليک او لوست کولی شي. شايد له ۵ سلنې څخه هم کمې وي په ښارونو کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۲۰ سلنه ښودل کېږي، خو راپور وايي چې په دې سلنه کې د څرګنوالي او کيفيت ډېرې ستونزې شته، يوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځينه ښوونکې نشته او که په کوم ځای کې وي، د هغوی د سواد کچه يا د ښوونې کيفيت لوړ نه دی. هغه اداري چې خان د مېرمنو د حقونو استازي يا مدافعين ګڼي، هغوی تر اوسه د ليک او لوست د ستونزې خبره په ښتېز ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي. د مثال په توګه، خينو د ښځو د حقونو مدافعينو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابينه کې دې ارو مرو ښځو ته زياته برخه ورکړل شي. تاسې په خبر ياست چې د افغانستان په اوسنۍ کابينه کې د ښځو شمېر د امريکا او د بريتانيا تر کابينې ډېر دی په داسې حال کې چې په امريکا او بريتانيا کې د ښځو د ليک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امريکا کې يوه ورځ چا شکايت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي، خو د امريکا په کابينه کې بوازې درې مېرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د ليک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابينه کې په څلورو مېرمنو هم خينې اداري او فعالان خوشاله نه دي همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امريکا او بريتانيا د پارلمان نه لوړه ده. دا مانه جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځينه غړو فيصدي د امريکا له پارلمان څخه لوړه ده. په افغانستان کې د ښځو او نارينه وو د ليک او لوست د سلنې توپير ۳۰ دی د دغه توپير د راکمولو په اړه تر اوسه ما داسې خوځښت نه دی ليدلی چې هدف په ربښتنې ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په يو انډول تعليم ترلاسه کړي. زما په نظر ۳۰ سلنه توپير د ښځو او سړو ترمنځ ډېر زيات دی. اوس اکثره د ښځو د حقونو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې دې هرومرو ښځينه قاضيانې مقررې شي او همدارنګه ځينې ولايتونه دې ښځو ته ورکړل شي. په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نيولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړيتوب دا دی چې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه ربوټ پر بنسټ د پکتيا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلين زده کړې کوي او بوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولايتونو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه يې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی. زه د ښځو د کار، وظيفې او يا د لوړې دندې مخالف نه يم، زه په دې نظر يم چې د لومړيتوبونو په انتخاب کې نه دغه کار واخلو. موږ نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابينه او سترې محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د ليک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کليوالو سيمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعليم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شايد ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړيتوب کوم يو ته ورکوو؟

سيوړمۍ کاکړ:

د ښځو استازيتوب په حکومتي او غير حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي. زه تاسو سره موافقه يم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې بايد ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه بايد بوازې د نجونو د پوهنې لور ته واړول شي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ايا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او بيا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته بايد موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم يو ته لومړيتوب ورکړو، دا به د وخت ضايع کول وي اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتی موږ بايد پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعليم او کار فرصت برابر شي. نه دا چې ايا د ښځو لپاره تعليم او کار ضرور دی او که نه؟ او کوم يو ته بايد لومړيتوب ورکړو زه دلته څو ټکو ته اشاره کوم

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعليم او د ليک او لوست کچه ټيټه

ده، دا ستونزه بوازې د ښځو د حقوقو مدافعين او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت بايد د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې، نجونو ته د درس ويلو زمينې برابرې شي او کورنۍ يې په دې وپوهول شي چې د نجونو زده کړه هومره اړينه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعليم نه بايد ډېر جدي کار وشي په تېره بيا هغه ښځې چې په کليو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرايط يې ډېر سخت دي ځکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثريت جوړوي. زموږ بحث په دې دی، چې په ګردېز کې د پکتيا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلين لري، څه کم سل يې نجونې دي دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی؟ دلته ملامتي هغه کورنۍ دي چې خپلې نجونې يې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښې، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

هغه سخت دريځه اوريکي دي چې تل د نجونو د تعليم پر خلاف يې خابه تبليغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سيمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقونو فعالان دومره کولی شي چې د تعليم د اهميت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعليمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعليم ته راواړوي دا د دوي لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خوېندې د ښوونځي او روزنې مرکزونو ته واستوي که څه هم مدني ټولنې به خپل کار شي بوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه اخلي، خو له دې سره سره بايد د حقوقي پام د هغو سيمو لور ته واړول شي چې سنوازی په کې زياتې دي موږ بايد او مېرمنې بايد مدني ټولنې دې له وخته و چې هغو سيمو ته د ورتګ لاره چارې وشوي د ښځو او سړو سره مختلط جرګې او مرکې پيل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې وکړي البته دا د يوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتيا لري او په کار ده چې دوامداره کار موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې مانا هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې جذب شي او هغه نسل چې تر اوسه دغه پوړ ته نه دې رسېدلې، هغوی ته د زده کړې شرايط برابر شي.

دويم دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نيمايي برخه جوړوي، خو بيا هم په هر بهير کې د دوی لازمه ونډه له پامه غورځول کېږي. دا يو حقيقت دی، او له دې نه څوک سترګې نه شي پټولی موږ وليدل چې ښځو په وروستيو انتخاباتو کې د سړو په شان ونډه واخيسته که ټولګانو د ښځو رايې غوښتې، نو په حکومت کې هم بايد برخه ورکړي په ميليونونو ډالر د افغانستان د مېرمنو په نوم وګټل شوي، خو که يې ډېره کمه او د ليک او لوست د کچې په لوړولو کې د پارلماني هوډمنه وه د لومړيتوب بحث په دې ځای نه دي چې بوازې تعليم نه دې کارونې او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو خبره نه کوي، د وخت او پيسو ضايع کول دا دي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په ميليونونو ډالر د هغو بهرنيو او کورنيو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته د ښځو د حقونو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقونو د يوه سلاکار په معاش بالدې د افغانستان په يوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کليو نجونې بې تعليمه پاتې کېږي دا يو جدي موضوع ده، او اوس مهال په زما لپاره لومړيتوب دا وي چې کليو کې نجونې بې تعليمه پاتې نه شي په کليوالو سيمو کې چې اکثره خلک يې د ليک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې يې بالکل بې تعليمه دي، هغوی په څنګه د تعليم په ارزښت پوه شي. همغه کسان بايد دا خپل کار وبولي چې د همدې پوهاوي لپاره مثلاً اخلي په دې کې هيڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولنې نيمايي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ ميليونه حساب کړو، نو

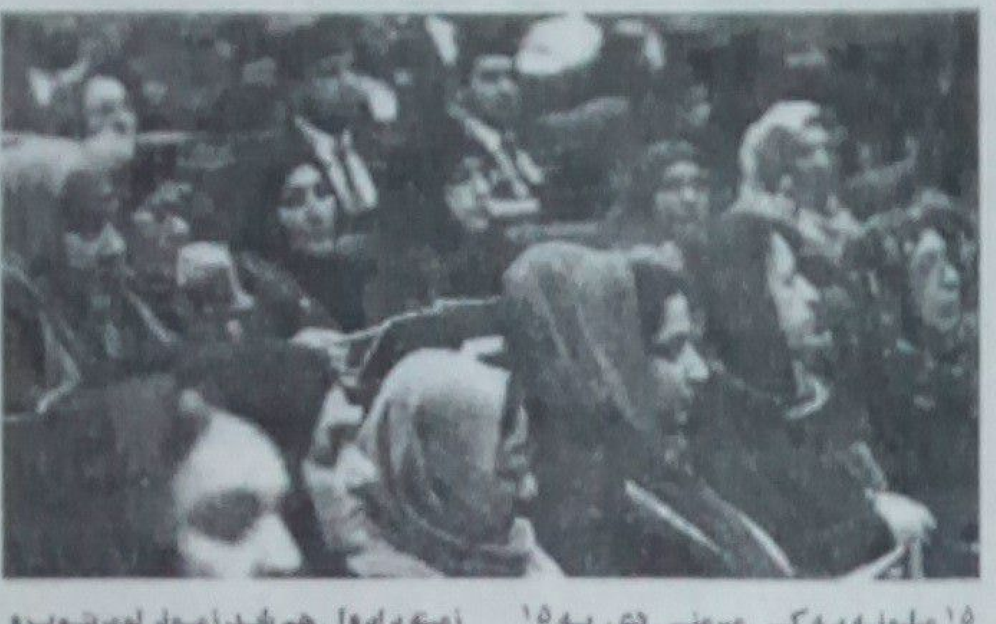

۱۵ ميليونه په کې مېرمنې دي په ۱۵ ميليونو مېرمنو کې بوازې لس سلنه مېرمنې ليک او لوست کولی شي، او هغو مېرمنو چې لوړې تحصيلات يې ترلاسه کړي وي، بيخي فيصدي يې تر دې هم ډېره کمه وي بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د ليک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د ليک او لوست فيصدي برابره شوه، نو بيا په همغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امريکا په کابينه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي په دې سربېره ښځې د واليانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي ښځې ريسانې، مديرانې او مشرانې هم يې شمېره دې هېواد د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په خپلو غير حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زيار باسي چې دغه تشه له منځه يوسي د امريکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لياقت له مخې نه بلکې د دې لپاره جګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي که د افغانستان اوسنۍ کابينې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزيران حکومتي تجربه نه لري او يا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه يې نه لري دلته مو موخه سړي او ښځې دي زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د ورسپارل شوي دندو د پر مخ وړلو وړتيا نه لري. يه دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل بايد سمبوليکه نه وي او لري او د لياقت او تجربې په مخې وي.

دريم: دا چې که د تنظيم موضوع زموږ لومړيتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار زمينه برابرول هم بايد زموږ لومړيتوب و اوسي ځکه لکه سړو غوندې دوي هم بايد د خپلو زده کړو له ثمره وګټي. همدارنګه وړو نجونو ته بايد سترې ښځې ور وپېژندل شي چې دوي يې د ايډيال په شکل خاته وبېښي، زيار وباسي چې ځان د هغوي درجې ته ورسوي. د يادولو وړ ده چې په امريکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رايې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم بايد د ښځو ونډه په حکومتي او غير حکومتي موسسو کې ډېره شي ځکه که موږ د افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نيمايي په حقونو کې دغه پرمختګ نشونې دی. له دې يو ليږو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي، په نړۍ کې هيڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې يې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا بوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره يې د تحصيل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار

اوس مهال د افغاني مېرمنو لپاره لومړيتوب څه دی؟ دا چې د ښځو د حقونو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعليم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په يو ډول نه دي پورته کړی. د مېرمنو د ليک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده غښتلی يې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو دېارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د مېرمنو د ليک او لوست کچه لوړه شوې. فعالان يې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د ليک او لوست فيصدي لوړولو ته يې کمه پاملرنه کوي. نو دا زما په نظر په لومړيتوب کې تېروتنه ده. زه اوس هم په خپلې خبرې ټينګار کوم، کوم شور مشهور چې ۹ کليني کې د ښځو د ونډې په سر دلته موږ وايو هغه لوړه هېوادونو کې نه ليدل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه سره برابره وي. د امريکا او بريتانيا مثال مې ځکه راوړ چې هلته د ښځو او سړو د ليک او لوست کچه برابره ده خو بيا هم د ښځينه وزيرانو شمېر يې د افغانستان نه ښځينه وزيرانو زيات نه دی. په کابينه کې زما اشاره وزيرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي رياست او لويه څارنوالۍ هم وزيرانو کې شمېرلي ده يو ځل بيا تکراروم چې پر لوړو دندو د مېرمنو د ګومارلو مخالف نه يم، بلکې دا د ټولنې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدريج سره کله چې د ښځو د ليک او لوست کچه لوړېږي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي. خو که د تعليم کچه يې نه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره يې څو برابره زيات غږ اوچتېږي، نو دا بيا زما په نظر يوه غير طبيعي او نا انډوله مبارزه ده. او دې ته زه په لومړيتوبونو کې تېروتنه وايم.

سيوړمۍ کاکړ:

ملوراندې ووېل چې د ښځو د تعليم په برخه کې بايد سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت بايد په کليو او لرې پرتو سيمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم تېرې دي چې د ښځو د ليک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی او د دې وزارت کارکوونکي، سړي او ښځې، بايد په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي. چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمينه برابره شي. دا سم خو په کابينه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده. ايا تاسو فکر کوئ چې دا څلور څوکۍ په کابينه کې هم ښځو ته وای ورکړل شوې، ايا سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي بايد ټول واک د دوي په لاس کې وي، دا ډېره مهمه نه چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نيمايي وګړي جوړوي او دا د دوي حق دی چې په حکومت کې ونډه ولري او کړل شي. په اخر کې زه بيا هم تکراروم چې په نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته يې پرمختګ کړی وي موږ بايد لوستو ښځو ته د کار زمينې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعليم فرصتونه په سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوي ګډه فعاله ونډه په پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

پروين فيض زاده ملال ديوې بريالۍ شاعرې په توګه

پروين فيض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمريز کال دجوزا په مياشت کې دکندهار دتاريخ په اوږدو کې په علمي۔ تحقيقي سيمينار کې ديوې مقالې اوشعر په ويلو په وځلېدله پروين ملال دپښتو په معاصرو ليکوالانو کې يوه پېژندل شوې څېره ده اوپه دې ډګر کې دځانګړې حق خاونده ده. لومړی په ۱۳۳۷ ل کال دسلواغې په ۱۱مه نېټه دښکلي کندهار په دريمه ناحيه کې داروابناد عبدالشکور خان پوپلزی په کاله کې زېږېدلې ده. پروين ملال خپلې لومړۍ زده کړې له کوره پيل کړې، بيا يې دزرغونې انا په عالي ليسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاريخي ورځپاڼه کې دپښتو ادبياتو دبرخې مسئوله شوه، بيا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډيو افغانستان اوله دې وروسته دافغانستان د ملي راډيوټلوېزيون مرستياله او بيا پرېو دېره شوه. لومړۍ دخپل لوړ تخيل په درلودلو سره خپل درد. لوړتيا، روښتيا اوجمال دټولنې په وړاندې ايښی دی او په نظم اونثر سره يې ليکنې کړې،

عبدالهادي قريشي

دی اودشعر دکلام يوه نمونه يې داده.

دسپيند پرهنې غاړه
زما د ورو واده دی
شپې نه خو ويني که په ۱
څه بې مثاله ستاشپې دی هلته
زما دپلا دکلا هسکه ږجونه
دآسمان ستورک په خپلو
څوکو اخلي
زما د ورور دنکريزو په شبه
دمازيګر سره شفقونه راوړي
شمله يې هسکه ده له هسک
نېټره
دسپين نرګس په شالي
ښکليو جامو کې لکه زېرۍ دسبا
خلېږي مخ نه يې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې ږدي
بابا پګړۍ کې ورته ګل لومې
ښکاري، چې دروميي اوله بر
کلي ته ناوې راوړي

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې...

کې يې ډېر رول ولوباوه

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبيات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکي کې وتوانېږي کتابونه وليکي او پښتو ادبياتو ته وده ورکړي ورته څه سپارښتنه لرئ؟

ځواب: ځوانان بايد خپل علم بشپړ کړي، خو چې ددوی علم پوخ نه شي له يوه کتاب نه هغسې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو بيا دې هغه وکړي، چې پښتو ادبيات چې په دريو مهمو دورو لکه لرغونې دوره، کلاسيکه دوره او معاصره دوره وېشل شوي دي. دلرغونې دورې ادبيات، چې دامير کروړ جهان پهلوانه راواخلئ يا تردې دمه، ځلولو دوروآثار، چې مشهورو شاعرانو، ليکوالو او محققينو ليکلي او ټولې ته يې وړاندې کړي دي هغه دې مطالعه کړي. ځکه دو آثارو په رڼا کې بيا دوی کولای شي چې دځپلې خوښې مضمون وليکي. هغسې ورته لاره خلاصېدلی شي لکه، چې يو سړک يوې سيمې ته ترشوی وي، خو پر سړک تګ يو چل غواړي دغه چل دڅېړنې اوتحصيل له لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دڅېړنې اوتحقيق لپاره پوهه ترلاسه کړي بيا په ډېرې آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقيقي آثار وليکي، چې وتوانېږي دپښتو ژبې ادبيات بډای کړای شي

هېواد ـ نوري

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې، د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه. چې پکتیا وګټله. [illegible] لغمان ته یې د منډو جوړولو بلنه ورکړه. د لغمان لوبډله په ۵۰ اورونو کې وسوځېده او مقابل لوري ته یې د ۲۲۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې، خیبر ۳۷ او شفیق الله شفق ۳۳ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۳۹ اورونو کې د غني ځدراڼ د ۵۸ او یونس احمدزي ۳۹ منډو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني ځدراڼ شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د «الکوزي- بابای ملت» نوم ورکړل شوی و. دغه سیالی له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو او لوبډلې چې د ملي لوبډلو یو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورني کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکي احمدضیاء او طاهر خان او ټومول شول. د کرېکټ د چارو شنونکي وايي هغه هېوادونه چې کورني کرېکټ یې په روان وي، تل ته هم ښه لوبغاړي وروزلی شي. د یادولو وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب ځدران، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو.

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

[illegible]

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم ته ۶ ګولونه ورکړل. د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کمبوج سره د سیالۍ لپاره [illegible] هېواد ته رسېدلې د فوټبال د نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې سوریې افغانستان ته ماتې ورکړه. د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸ نړیوال جام ته د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوریې وبایلله. دا مسابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګولونه ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و چې دې مسابقې ته یې خورا ښه تیاري نیولې او ډاډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې د سوریې ټیم، چې هېواد یې د بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړي افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان ننداړچیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور مېچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لویې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبوډیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دي. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام مسابقې به روسیې کې کېږي.

فلویډ مې ویدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکي فلویډ مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لیست ښيي چې په تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیونه [illegible] پکیو پر وړاندې د سوک وهنې له مسابقې تر لاسه کړې دي. په مې میاشت کې د امریکا د نوېدا ایالت په مرکز لاس ویګاس کې د فلایډ مې ویدر او مني پکیو تر منځ په زړه پورې سیالۍ تر سره شوې وه. [illegible]

فلوید مې ویدر، امریکایي سوکوهونکي ۳۰۰ میلیون ډالر، مني پکیو، فلیپیني سوکوهونکي ۱۲۰ میلیون ډالر، کریسټیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیون میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، راجر فدرر، ټینس لوبغاړی ۶۷ [illegible] لوبغاړی ۴۴ میلیون ډالر، کیون ډورانټ باسکېټبال لوبغاړی ۵۴ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډز ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکېټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زیلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

نوي زیلاند په دریمه یو ورځنۍ کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۱-۲ مخکې شو. انګلستان نوي زیلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټېلر د سلېزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلاند ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کوربه لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو. ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د بېچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو بلنه ورکړه او ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلورېزو او ۲ شپږېزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده پر دریمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلاند له لوري ټم ساوتي او بېن ویلر درې، درې او مېټ هینري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول کې په دویمه یو ورځنۍ لوبه کې نوي زیلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ یو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

ایراني چارواکو ویلي چې لږ شمېر ښځو ته به اجازه ورکړي چې د والیبال نړیوالې سیالۍ چې د روانې میاشتې په پای کې په تهران کې ترسره کېږي، له نږدې څخه وګوري. د ښځو او کورنۍ په چارو کې د ایران د جمهور رییس مرستیاله شهیندخت مولاوردي، وایي چې دا تصمیم [illegible]

[illegible]

ډیونټي والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټي والډر د نړیوالي سوک وهنې د درانه وزن اتلولي، ایرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټي والډر تېره جنوري میاشت بېرمن سټیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماته ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۲ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په څلورم او پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډمیر کلېچکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښایي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیواله اداره په مالي فساد تورنوي چې له همدې امله د دغې ادارې نوی ټاکل شوی مشر هم استعفا ورکړه. دومینیکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې چګوري چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه وویل که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ز او ۲۰۲۲ز نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه او د دغې ادارې څو لوړ پوړي چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومینیکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته وویل «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو چګوري چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې ته ورکړل شوی وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخه کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. څو ورځې وړاندې هم د فوټبال نړیوالې ادارې اووه چګوري چارواکي د مالي فساد په تور د جرمنې په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا ادارې نیول شوي کسان د هغو ۱۴ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۴ کسانو تېرو ۲۴ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

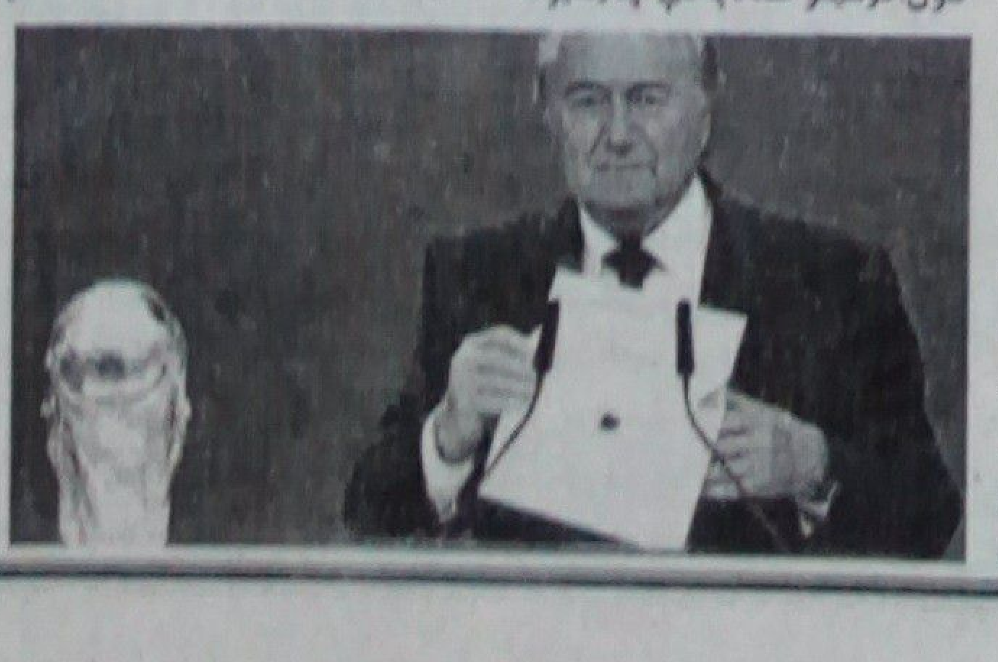

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان (زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره امور، کمیسیون های امور زنان مشرانو جرګه، ولسي جرګه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرج داده اند تقدیرگردیده واز ارګانهای دولتی، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود: امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید. شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و مراقبت از مادران وزنان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است: درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شلا صمیمی عضوشورای عالی صلح، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت دآوردن صلح، ثبات واهمیت حضور نان در روند صلح درکشورتاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت، کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

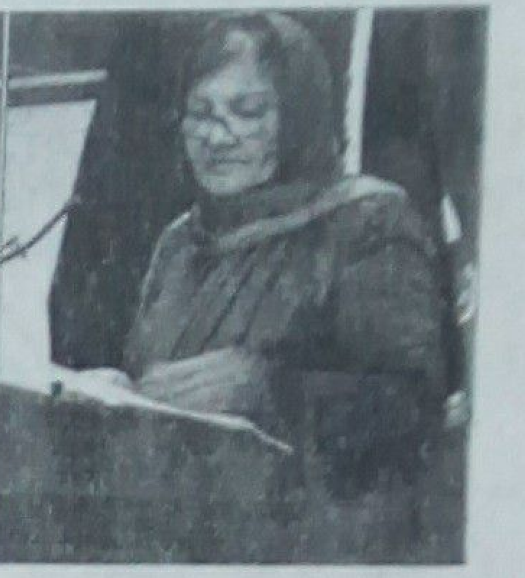

ګنو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجندا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي. د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجندا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترځ کې د شفافیت او مولریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ. جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفۍ به د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي به یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نوېو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکۍ ویلو په ترځ کې وویل، چې تاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهور رییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالی نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړی، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي. جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولو قاضیانو سره یې د وفادارۍ سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۲۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وباله. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړې ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم. جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تیره بیا دماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په هکله والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي په پای کې د نړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي

باختر

د شهید مزاري او ...

برخه کې عملي اقدامات تر لاس لاندې ونیسي او دغتیجو په باب دې دملي امنیت شورا ته رپوټ وړاندې کړي. امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیمو کې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خورېږي ځانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتنې دبرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بېلابېلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اوسطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفیتونه دي

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداري په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هیڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ور پرېږدي. افغانان دډیورنډ اوګندمک کړغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولي دي. افغان طالبان بایدپه خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوي سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستانۍ رسنۍ، اېکسپرېس خبر ورکړی، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونو ورکړې وړاندیز کړې. دا وړاندیز دافغانستان د واحد، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هیڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني. افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومغرضو کړیو ته دا واک او اختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستي هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودروغجنو پالیسو ښکار شي. افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمینې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنۍ خبرې چې سرته ورسېدې پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودېرپالیتوب ترېنه ورسېږي

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۲ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل: «د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښتن ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د ځرخي الوتکې په واسطه بمباري وشوه.» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. رپوټونه وایي، چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوې دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماښتن رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي. هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده.»

افغان اعلانات

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302)، به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشنابونه د اوبو څښلو څاه میزاوچوکۍ کافت دانې او د برق سیستم دچارو سرته رسونې پروژه د قرارداد په ټولیز قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې پدې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپرېدو له نیټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري
1927

◆◆◆◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد. علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد
1821

◆◆◆◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بوبه چهارده پلس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-28742) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند
1818

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (-563) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1?EE107009758 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند
1817

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که ثبت وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده والفر اخد تامینات اخذ میگردد
1815

◆◆◆◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-44558) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 3869-0170153 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند
1814

◆◆◆◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-36933) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند
1805

◆◆◆◆

شرکت ملت کاریوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-86262) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند
1804

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسعید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رژربلی افغانستان جائنت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد آگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرګولي ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

په ارزګان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرګ ژوبله اړولې

د ارزګان ولایت د هراوړد ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزګان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وايي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکنډي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه ډول پېښو عام وګړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وايي، هره میاشت په لسګونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ شویو ماینونو کې قرباني کېږي.

د اسعارو بېې او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې، پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی:

یو امریکايي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو پلورل په 60/60 افغانیو

یو انګلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو پلورل په 93/10 افغانیو

یو یورو پېرودل په 67/90 افغانیو پلورل په 67/95 افغانیو

یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو او پلورل په 16/00 افغانیو

د اماراتو یو درهم پېرودل په 16/30 افغانیو پلورل په 16/40 افغانیو

زر پاکستانۍ کلدارې پېرودل په 583 افغانیو پلورل په 584 افغانیو

زر هندي کلدارې پېرودل په 930 افغانیو پلورل په 940 افغانیو

او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو پلورل په 18/10 افغانیو

«په روژه کې دې له جګړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي»

د حج او اوقافو وزارت د هېواد ټولو مسلمانانو او حسینه و او عالمانو، خطیبانو او امامانو په استازیتوب د روژې د مبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت وړاندې کړي او اورسند اعلان کړي.

د هېواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږیزې او

او مبارکې وړاندې کوي، روژه د صبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده. بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې د روژې د مبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا د قرانکریم په تلاوت د صدقو په ورکولو، دا خوت، ورور ولۍ، په تینګولو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له ګناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي. همدارنګه د حج او اوقافو وزارت د روژې د مبارکې میاشتې د عظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي:

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له جګړې، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه الخوریزې خپرولې د اسلامي او اخلاقي ارزښتونو مطابق چمتو کړي او د خلکو په ځانګړې توګه د ځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي.

- په مرکز او ولایاتو کې د هوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې د روژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي.

- د هېواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې بیړه وکړي.

- له ټولو دوکاندارانو او کسبګرو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له احتکار او ګران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي.

په ننګرهار کې د نباتي غوړیو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

د کرنې او اوبو لګولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تیلي بوټو د غوړیو د تولید فابریکه جوړه او پرانیستله. د کرنې او اوبو لګولو وزارت د رسنیو دفتر ویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې د کرنې او اوبو لګولو په وزارت کې د یوه مهمه پروژه او مه مواد د هېواد په دننه کې برابرېږي او څه ناخه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي د دغې فابریکې محصولات د ننګرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي. د دغې فابریکې جوړول او پرانیستل د کرنې او اوبو لګولو وزارت د لومړیو سلو ورځو د پلان یوه برخه

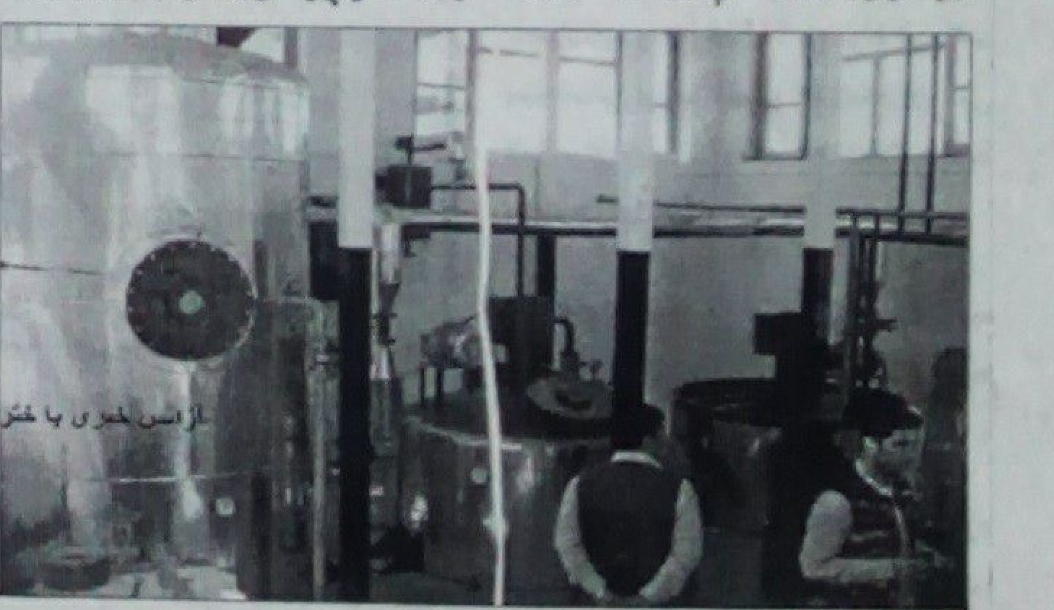

ده. د یو میلیون ډالرو په ټول لګښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتو کې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو د چاڼولو ظرفیت لري. د پنداني، زغرو او کنځلو په ګډون د دغې فابریکې د دغه وزارت ژمن دی چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د خلکو د ژوندانه د ښه والي او په خپلو پښو د خلکو د درولو لپاره او چټ ګامونه واخلي. باختر

ډوبنز: د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشرد کارې اجنډا په سر کې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنګټن پخواني استازي او د راند کارپوریشن څېړونکي جیمز ډوبنز وايي، په وروستیو څو میاشتو کې د افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع ګامونه اخستي دي. نوموړي چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرونې ته په مقاله کې کښلي، له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابر شول او یا له منځه تلل. جیمز ډوبنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو له کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې سترخنډ و او که یا د سیاسي توافق د نشتوالي او غلط فهمیو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدلې نوموړی ویلي، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جګړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا د ډېرې خبرې د سولې ډېر ورو او په ډېر ډواماداره توګه پرمخت

کاوه جیمز ډبنز وړاندې لیکي: د افغانستان اوسنی ولسمشرد سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لېوالتیا لري چې دغه بهیرته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي تاوتریخوالي پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرګند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخواني ځانګړي استازي فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته ګټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختګ لپاره کار وکړي. جیمز ډبنز وړاندې وایي: «امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جګړې په ډګر کې د خپلو جبهو له کرښو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولې چې طالبان د خبرو مېزته

کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي.»

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

FP

ګاردین: ښه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراج لاس واخلي

د برېتانوي ګاردین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې راغلي: «افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مس د کان له استخراج لاس واخلي» ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورګاډي د پټلۍ یو عکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخوانۍ قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې «افغانستان ته ښه راغلاست» د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د موکان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړي سره لاس ګرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو له کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دی. افغان حکومت او بهرنۍ پانګوال ترلګونو کلونو جنګ او ناکراریو وروسته غواړي د دغو طبیعي منابعو څخه ګټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینګار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسکو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي ارتباوې بې ډېرې پیاوړې دي.

ګاردین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوګر ولایت چې په دودیزه توګه د مخالفینو د نفوذ سیمه ګڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې برله پسې نښتې کېږي. د عینکو د موکان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکوونکي ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې نیول شوې او هم دولت او هم طالبان ورباندې فشار راوړي

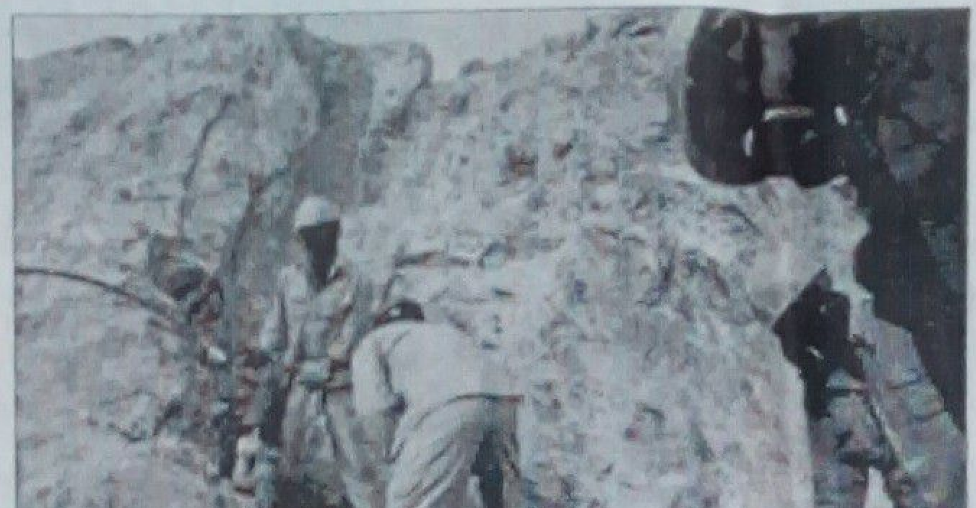

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختګ شوی دی. اندېښنه دا ده، چې د دې برېتانوي ورځپاڼې له دغو څرګندونو موخه دې؟ په اصل کې دا یې مسوولیته څرګندونې دي، چې له یوه خام فکر کس سره د مرکې پر بنسټ شوې او یا ترې له دندوره جوړه شوې، په لوګر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې خرګندونې کړې دي، په هر حال

بل خوا ملیټري ټایمز انټرنېټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا یوښته کوي چې د امریکا د هوایي ځواکونو الس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په ځواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوايي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوایي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنګ دوام لري. ملیټري ټایمز زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هڅو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بګرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدار جنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه ګڼل کېږي

د افغانستان د هوايي حریم د ساتنې لپاره د دریو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

ډېر دوروستیو پړاونو د بشپړولو په موخه د مناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې د ټولو داوطلبیو په پای ته رسېدو سره یو له دغو دریو شرکتونو څخه د هوايي حریم د کنټرول د قرارداد د ګټونکي په توګه وپېژندل شي. دغه راګټونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او د دندو دلایحې او د شرط پالې له مخې به چې د افغانستان د دولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي. د ګټونکي شرکت کارکوونکي او ماهران په مستقیمه توګه د ملکي هوایي چلند خپلواکې ادارې ته رپوټ ورکوي او د ملکي هوايي چلند د خپلواکې ادارې دفني کارکوونکو په مرسته به د هېواد د هوايي حریم په کنټرول پورې اړوندې چارې پرمخ بوځي. باختر

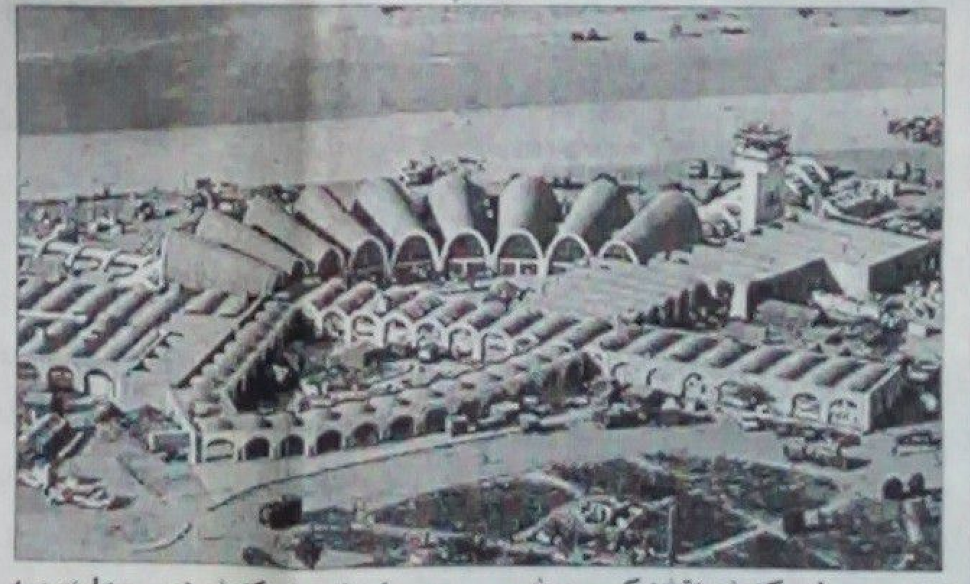

د دریو شرکتونو د تخنیکي برخې وړاندیزونه په دې بریالي شول چې د افغانستان د هوايي حریم د کنټرول د قرارداد د اخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې د مالي وړاندیز ملن کېدو ته لاره پیدا کړي. دوړاندیزونو د پرانیستلو په مراسمو کې چې د هوايي چلند د ادارې د عملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ګروپو د رییس کپتان عادل رسولي او د شرکتونو د مسوولینو په ګډون برخای شوي و له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه د دوی دوړاندیزونو له څېړنې وروسته، د دریو شرکتونو د تخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې د هېواد د هوايي حریم د کنټرول د قرارداد د اخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعنې د مالي وړاندیز ملن کېدو ته لاره پیدا کړي. همدا اوس د تدارکاتي

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې د کابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا د کابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی، د اطلاعاتو او فرهنګ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه دې شوې او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت او د واټونو د نومولو کمېسیون د دغو واټونو د نومولو مسله پرون د هېواد د ملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رییس به وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینګار کوي. د موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې منلې چې د عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصر الوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې دله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه ګڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لګول شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په ناکامه شوې ټول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پرځای شوي چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو بریالي شوي نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د معلوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي ادارې سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه دی تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و. د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر ګڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرګون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره ګډه پوله لري درنې وسلې ځای پرځای کړي، تر ټولو جګړې وروسته د امریکا ډېر لسوونکی ګام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړې چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پرځای کول به تر سړې جګړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکي عمل وي او دغه عمل به بې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرګندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرګون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالټیک حوزې په دریو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پرځای کړي. یاکوبوف ټینګار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لاره نه لري

کردي جنګیالیو د سوریې تل ابیض ښارګوټی ونیولی

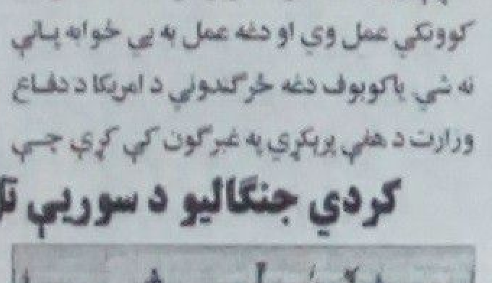

کسان ترکیې ته تښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختګ کې د امریکا هوایي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جګړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردان په تل ابیض له ونیولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې نورو سیمو سره هم اړیکه کې وي، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوباني پورې غځېدلې سیمه ده. بل لور ته د سوریې باغیانو بر کن الفرات نومې ډله، چې له کردانو سره په دغه جګړه کې همکاري کوي وايي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جګړه شوې په سوریه کې کردي وسله وال وايي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارګوټی نیولی او د داعش جنګیالیو د اکمالاتي لارې ترلو لپاره هم اقدامات کېږي. وايي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لورې مرسته استول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سویلي لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جګړې له کبله زرګونه خلک

«اټومي وسلې کمې، خو کوانې یې ډېر شوي دي»

په سویډن کې د سولې څېړنیز انسټیټوټ (سیپري) د ۲۰۱۵ م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انسټیټوټ SIPRI د ۲۰۱۵ م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انسټیټوټ کاریوه شنن کایل ویلي «موږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.» د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي نمونه کم شوي دي. په هغو اټوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برېتانیا، اسراییل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوی، چې په کې دواړو خپل خاتونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جګړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرګ سزا تایید شوه

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. ښاغلي مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او ترې وتښتېدل. محکمې له ښاغلي مرسي سره یوځای د اخوان المسلمین د ګوند مشر محمد بدیع هم په مرګ او د دغه ګوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په ګډون له بهرنیو ډلو ډلو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۳ کال د پوځ له لورې د ولسمشرۍ له څوکۍ راښکته کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخواني پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر ښاغلي مرسي بېلابېل تورونه لګولي دي، چې ښايي هدف یې د اخوان المسلمین د ګوند لا ځپل وي.

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش ځانګه
۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱ _ ۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷

چاپځای: د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کټونکې ډله
- شاولي فراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر نهي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس دکتورشمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰

آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

سرپرست مسوول سکرتر شېرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library